

Fra Selskabets bibliotek - artikel 12

Selskab for Kristne Psykologers tiende konference, d. 10. feb. 2001 om: "Tilgivelse"

Af: Lotte Hylleberg og Aida Hougaard Andersen, stud.psyk.'er, Århus

Vi havde glædet os til dagen, så forventningerne var store, da vi mødte op i Christianskirkens krypt. Efter velkomst og lovsang indledte Arnt Uhre, kunstneren bag kirkens malerier, med at analysere og fortolke Rembrandt's maleri over "Den fortabte søn". Det blev en noget provokerende start på morgenen. Arnt Uhre beskrev nemlig meget håndgribeligt, hvorledes psykologiske samtaler og psykiatri står i vejen for den ild Gud ønsker at tænde i os mennesker. Han mente, det psykologiske arbejde består i at hele dét brudte, som Gud i virkeligheden ønsker skal være sønderbrudt. - Som psykologer mener vi dog ikke, at der behøver være en modsætning mellem det, at Gud kan bruge lidelserne til at få os i tale, og at psykologen kan være et redskab til at hjælpe mennesker gennem lidelsesfyldte perioder.

Niels Nymann Eriksen (N.N.E.) lagde ud med at definere begrebet "tilgivelse" som et grænsebegreb mellem to fagområder, nemlig psykologien og teologien. På den ene side vil en teologisk anvendelse af begrebet blive ansvarsløs uden det psykologiske perspektiv, på den anden side påstod han, at en psykologisk anvendelse uden en teologisk dimension vil føre til at begrebet opløser sig selv.

Tilgivelsen kan betragtes ud fra to sfærer: den økonomiske og nådens. I den økonomiske sfære fokuseres på tilgivelse som en handling: noget for noget-princippet. I nådens derimod er det en eksistensmodus. Som kristne er det derfor sidstnævnte definition, der bør efterleves.

N.N.E. siger, at Gudsrelationen kan stadfæstes i det mellemmenneskelige forhold, en vertikaliserings af det horisontale. Hermed refereres der til den såkaldte korsmetafor, hvor den vertikale linie illustrerer relationen mellem Gud og mennesker, og den horisontale forholdet mellem mennesker. At tilgive er derfor at give et andet menneske Guds nåde i vold.

Hvor vi måske ofte forstår tilgivelse og undskyldning som to sider af samme sag, differentierede N.N.E. mellem disse. At und-skyldte er at forsøge at forstå skylden og således gøre den overkommelig, hvorimod at tilgive er at udslutte skylden. Tilgivelse indebærer her en anerkendelse af krænkeren som skyldig, men inddrager samtidig Jesu fuldbårte forsoning som gældende også i dette tilfælde.

Denne inddragelse af forsoningen mener N.N.E. kræver teologisk regi. Hvor psykologen kan rense såret, fås helingsprocessen gennem syndernes forladelse hos præsten! En påstand der skabte livlig diskussion, bl.a. om hvorvidt psykologen også kunne/skulle påtage sig rollen som sjælesørger.

Tilgivelsesprocessen har to faldgruber: For det første hvis undskyldningsarbejdet springes over. - Dermed bliver tilgivelsen en flugt snarere end en fortolkning, at man taler tilgivelsens sprog før man er i kontakt med sig selv. For det andet hvis man ikke erkender "følelsernes efterslæb", dvs. forsinkelsen mellem den åndelige erkendelse og en manglende emotionel-

forsinkelsen mellem den åndelige erkendelse og en manglende emotionel- og handlemæssig manifestation i det "virkelige" liv.

Dagens andet foredrag ved Richard Armitage omhandlede især en indkredsning og definition af begrebet tilgivelse. Hans formål var at granske psykologien i tilgivelsen - ikke at pådutte psykologien et nyt begreb. Med afsæt i adskillige empiriske studier og teoretiske overvejelser påpegede han bl.a. vrede og skyld som dimensioner ved tilgivelsesarbejdet og arbejdede sig herved frem til en konklusion af, at tilgivelsesprocessen er at ligne med sorgarbejdet. Han påpegede dog også en modsatrettethed mellem de to processer. Sorgarbejdet tager udgangspunkt i arbejdet med at give slip på en ydre relation, for efterfølgende at kunne leve videre i en indre. Tilgivelsen derimod tager afsæt i processen med at give slip på det indre billede, man har af den anden, for at kunne leve videre i en ydre relation.

- En spændende tankegang fremført med engagement, men overordnet forekom forelæsningsen dog noget ustruktureret
- vi manglede en rød tråd.

På cyklen hjem blev vi enige om, at dagen havde været udbytterig. Der var mange gode pointer, selvom forventningerne

måske ikke helt blev indfriet på det psykologiske område.

Det var en god dag - vi glæder os til næste år.